अखण्डवाक्यार्थ (akhaṇḍa-vākyārtha) *m.* the indivisible sense of the sentence (in Vedānta) अखण्डवाक्यार्थमनुत्रजन्ती समन्वयोत्थापितवुद्धिवृत्तिः । अक्षादिभिस्तत्त्वनिवेदने हि सद्यः परिम्लायति निर्विशङ्कम् SaṁkṣeS'ā. 2. 96 (ii. 61. 2); NyāyMa. 266. 5; PrakaVi. 775. 25; अखण्डवाक्यार्थसाक्षात्कारे स (पदार्थानामुद्देश्योपादेयभावः) बाध्यते VedāntKa. 46. 17 (*on* i. 1. 1); जगत्कारणतयोपलक्षितस्य…सजातीयविजातीयस्वगतनानात्वरहितस्य कारणत्वकृतविकाराश्रयत्वादिदोषपरिजिहीर्षया स्वरूपशोधनाय प्रवृत्तानि निष्प्रत्यूहमखण्डवाक्यार्थं बोधयन्ति NyāyKu. 137. 18; परमार्थतो वा लक्षणया वा बोधनं (ब्रह्मणः) नेच्छाम इति चेत् तर्ह्यखण्डवाक्यार्थसिद्धिरेव भवेत् S'atDū. 167. 11; 82. 6; 168. 2; वेदान्तानां निर्विषयत्वं च स्यात् । अखण्डवाक्यार्थस्य स्वप्रकाशस्थ(? स्य) चिन्मात्रस्याविद्याध्यासाधिष्ठानत्वेन तत्साक्षित्वेन च नित्यसिद्धत्वात् Nyāyāmṛ. 449B. 8 = AdvaiSi. 690. 6; अद्वैतवाक्यस्य पदार्थशोधनद्वाराखण्डवाक्यार्थमहातात्पर्यकत्वेऽपि अखण्डवाक्यार्थस्यैवाद्वैतरूपस्य तात्त्विकत्वसिद्धिः GuruCandr. i. 495. 22; अखण्डवाक्यार्थानुकूलत्वेन महातात्पर्यस्य परं तत्रायुक्तत्वात् GuruCandr. ii. 222. 7; प्रथमादिरूपस्याद्वितीयादिपदार्थस्य न केवलमखण्डवाक्यार्थविरोधित्वान्निरासः किंत्वसंभवादपि LaCandr. 524. 31; 511. 34; 753. 21.

अखण्डवाक्यार्थखण्डन (akhaṇḍavākyārtha-khaṇḍana) *n.* refuting (the doctrine) of the indivisible sense of a sentence अखण्डवाक्यार्थखण्डनानन्तरं च…एता एव युक्तयः पुनः प्रतिपादिताः NyāySiA. 239. 11; अथ अखण्डवाक्यार्थखण्डनवादः अष्टत्रिंशः S'atDū. 160. 1.

अखण्डवाक्यार्थपक्ष (akhaṇḍavākyārtha-pakṣa) *m.* the proposition or view of the indivisible sense of a sentence न ह्यखण्डवाक्यार्थपक्षे नीलपदस्य सकलानीलव्यवच्छिन्नार्थता संभवति NyāyKu. 138. 15.

अखण्डवाक्यार्थप्रतीति (akhaṇḍavākyārtha-pratīti) *f.* the cognition of the indivisible sense of a sentence प्रथमं घटमानयेति व्यवहारे तस्याखण्डवाक्यार्थप्रतीतिरेव Bhāsk. i. 286. 9 (*on* i. 5. 19)

अखण्डवाक्यार्थबुद्धि (akhaṇḍavākyārtha-buddhi) *f.* cognition of the indivisible sense of a sentence लक्षणावृत्तिहेतोरानीतैषाखण्डवाक्यार्थबुद्धिः SaṁkṣeS'ā. 1. 208 (i. 163. 4)

अखण्डवाक्यार्थभङ्ग (akhaṇḍavākyārtha-bhaṅga) *m.* refutation of (the doctrine of) the indivisible sense of a sentence (वस्तुनि प्रतीयमाने) गोत्वादिसंस्थानविशेषविशिष्टतया इत्थमिति प्रतीतेर्व्यावृत्तिश्च निश्चीयत इत्यर्थः । अनेनाखण्डवाक्यार्थभङ्गश्चार्थतः कृतो भवति S'rutaPra. iA. 121. 25 (*on* i. 1. 1)

अखण्डवाक्यार्थमति (akhaṇḍavākyārtha-mati) *f.* cognition of the indivisible sense of a sentence सम्बन्धिरूपं यदि वस्तु लक्ष्यमखण्डवाक्यार्थमतिः कुतस्त्या SaṁkṣeS'ā. 1. 203 (i. 159. 24)

अखण्डवाक्यार्थविरोधित्व (akhaṇḍavākyārthavirodhi-tva) *n.* the state of being opposed to the (theory of the) indivisible sense of a sentence प्रथमादिरूपस्याद्वितीयादिपदार्थस्य न केवलमखण्डवाक्यार्थविरोधित्वान्निरासः किं त्वसंभवादपि LaCandr. 524. 31; GuruCandr. ii. 263. 18.

अखण्डवाक्यार्थसाक्षात्कार (akhaṇḍavākyārtha-sākṣātkāra) *m.* realization of the indivisible sense of a sentence अखण्डवाक्यार्थसाक्षात्कारे स (पदार्थानामुद्देश्योपादेयभावः) बाध्यते VedāntKa. 46. 17 (*on* i. 1. 1)

अखण्डवाक्यार्थानुकूलत्व (akhaṇḍavākyārthānukūla-tva) *n.* the state of being favourable to the indivisible sense of a sentence (द्वितीयाभावस्य) अखण्डवाक्यार्थानुकूलत्वेन महातात्पर्यस्य परं तत्रायुक्तत्वात् GuruCandr. iii. 222. 7.

अखण्डवाद (akhaṇḍa-vāda) *m.* the doctrine of the impartite or indivisible (Brahman) अन्यथा परपक्षेऽप्यखण्डवादानारम्भः स्यात् Nyāyāmṛ. 272B. 6; 563B. 8; तथा सति … स्वगतनानात्वनिषेधपरत्वमभ्युपगतं कथं स्यात् । अखण्डवादानारम्भप्रसङ्गात् Vādā. 91. 3.

अखण्डवादिन् (akhaṇḍavād-in) *m.* one who holds the doctrine of the indivisible (nature of Brahman) अखण्डवादिनोऽपि स्याद्विशेषोऽनिच्छतोऽप्यसौ AnuVyā. 12A. 3 (*on* i. 2); अखण्डखण्डनादेवं विशेषोऽखण्डवादिना । खण्डितेनापि मनसा स्वीकार्योऽनन्यथागतेः AnuVyā. 45A. 8 (*on* 3. 2); 68B. 8 (*on* 4. 2); अखण्डवादिनापि विशेषमङ्गीकारयति NyāySu.(Ja.) 170B. 9 (*on* i. 2. 6)

अखण्डवाहिन् (akhaṇḍavāh-in) *adj.* [*f.* -ī] continuing uninterruptedly, going on without violation of rules अस्य हि दण्डभयादखण्डवाहिनी लोकयात्रा AvantiKa. 224. 4.

अखण्डविक्रम (akhaṇḍa-vikrama) *adj.* having invincible or unsubdued valour शुद्धाशुद्धाध्वसंप्राप्तेः संस्मृतोऽखण्डविक्रमः AhirbuS. 53. 18; सोऽखण्डविक्रमः खण्डप्रपातामिमुखं ययौ TriṣaS'aPuC. ii. 4. 264; अखण्डितं ते भजनं देहि मेऽखण्डविक्रम GaṇeP. i. 90. 34; *m.* 1 invincible valour प्रतापरुद्रनृपतेः…अखण्डविक्रमोद्दामो ग्रसते राजमण्डलम् PratāYaBhū. 354. 5; 375. 2; 2 name of the sound *ḍa* डकारोऽखण्डविक्रमः AhirbuS. 17. 18; LakṣmīT. 25. 17; JayāS. 6. 46.

अखण्डविग्रह (akhaṇḍa-vigraha) *adj.* having an unbroken (i. e. complete, perfect) form जीवत्वं सर्वभूतानां सर्वत्राखण्डविग्रहम् ।…जीवाख्यं त्वंपदं भजे S'ukRaU. 258. 29(2. 5)

अखण्डविधि (akhaṇḍa-vidhi) *m.* uninterrupted performance कौस्तुभाद्याः…अखण्डविधिसाधिताः । निखिलं संप्रयच्छन्ति JayāS. 30. 113.

अखण्डविधुमण्डल (akhaṇḍa-vidhumaṇḍala) *adj.* [*f.* -ā] associated with the full orb of the moon अखण्डविधुमण्डला भवति विद्युदुद्योतताम् UjjvaNīMa. 176. 5.

अखण्डविशेष्य (akhaṇḍa-viśeṣya) *n.* indivisible substantive तस्याखण्डविशेष्यमात्रपरताया वक्तव्यत्वात् S'ivārkaMaDī. i. 194. 17 (*on* i. 1. 5)

अखण्डविशेष्यतात्व (akhaṇḍaviśeṣyatā-tva) *n.* state of having the nature of an indivisible substantive तादृशविशेष्यतात्वादीनामखण्डविशेष्यतात्वादिभ्यः को विशेषः LaCandr. 63. 14.

अखण्डविषय (akhaṇḍa-viṣaya) *adj.* [*f.* -ā] having the indivisible or undifferentiated as the object तस्मादखण्डविषया न वचःप्रवृत्तिः SaṁkṣeS'ā. 1. 100 (i. 90. 17); तस्मादखण्डविषये वचने विवादं प्राभाकराः परिहरन्तु SaṁkṣeS'ā. 1. 273 (i. 208. 20); अवबोधो जातोऽप्यखण्डविषयो ननु वाक्यजन्यः SaṁkṣeS'ā. 2. 1 (ii. 1. 12)

अखण्डविषयकत्व (akhaṇḍaviṣayaka-tva) *n.* the state of having the undifferentiated as the object शिवमद्वैतमित्यादिश्रुतिजन्यधीस्त्वखण्डविषयकत्वेनैव बाधिका GuruCandr. i. 379. 12.

अखण्डवृत्त (akhaṇḍa-vṛtta) *adj.* having unblemished conduct or behaviour संपूर्णतपोविधाना अखण्डवृत्ताः परमाश्रयन्ति VarāṅgaC. 10. 20.

अखण्डवृत्ति (akhaṇḍa-vṛtti) *adj.* 1 of unhindered or unobstructed operation अखण्डवृत्ति धैर्यं परामृशति यो भवतामिदानीम् HarVi. 45. 28; 2 of indivisible or unanalysable significance किमत्राखण्डवृत्तिः शब्दः किं वा यौगिकः NyāSu.(Ja.) 251B. 12 (*on* ii. 1. 2); *f.* 1 undisturbed mental disposition अखण्डवृत्त्यानिशं ब्रह्मानन्दरसं पिब ViveCū. 380; अखण्डवृत्तिरूढेश्वरबोधस्य निवर्तकत्वयोगात् S'aṅkaDigVi.(Mā.) 15. 137; 2 indivisible significance रूढिस्त्वखण्डवृत्तिः NyāySu.(Ja.) 186B. 8 (*on* i. 4. 6)

अखण्डवैभव (akhaṇḍa-vaibhava) *adj.* of unbroken greatness, of unlimited sway, विलोकयात्मानमखण्डवैभवम् ViveCū. 413; प्राप्तवानहमखण्डवैभवानन्दमात्मपदम् ViveCū. 489.

अखण्डवैलक्षण्य (akhaṇḍa-vailakṣaṇya) *n.* an indivisible distinguishing feature सर्वज्ञानत्वादेर्जन्यतावच्छेदकत्वे गौरवात्, तदन्यद् अखण्डवैलक्षण्यं विना जन्यताया अवच्छिन्नत्वानुपपत्तिरनुकूलतर्कः LaCandr. 448. 27.

अखण्डव्यक्ति (akhaṇḍa-vyakti) *f.* unanalysable individual (i. e. oneness that cannot be distinguished) सायुज्यशब्दस्य क्वचिदौपाधिकभेदाभावः क्वचिदखण्डव्यक्तिमात्रमर्थं इति न युक्तम्, नानार्थत्वापत्तेः LaCandr. 895. 40; 675. 33.

अखण्डव्यतिरिक्तवस्तु (akhaṇḍavyatirikta-vastu) *n.* an object or a thing other than the indivisible or undifferentiated one (वैशेषिकः) नाखण्डव्यतिरिक्तवस्तु वदितुं शक्तोऽनवस्थाभयात् SaṁkṣeS'ā. 1. 270 (i. 206. 17)

अखण्डव्रत (akhaṇḍa-vrata) *n.* uninterrupted vow, a *vrata* without a break (i. e. observed for a certain period on the prescribed *tithis*) इदमाचरतो ब्रह्मन्नखण्डव्रतमाचरेत् । यथा कथंचित्कमलैर्द्वादश द्वादशीर्मुने । कर्तव्याः MatsyaP. 100. 35; BhaviP. 730B. 1 (iv. 35. 53); मासानामधिपः पूज्यश्चाखण्डव्रतहेतवे SkandP. ii.(5). 12. 44.

अखण्डव्रतता (akhaṇḍavrata-tā) *f.* observance of uninterrupted vows इदमाचरतो राजन्नखण्डव्रतता भवेत् PadmP. v. 20. 39.

अखण्डशक्ति (akhaṇḍa-śakti) *adj.* of unimpaired efficacy or strength, possessed of unsurpassable or unlimited strength or power मगधराजो मालवेश्वरस्योरसि अशनिम(हेरि?द्राविं)वाखण्डशक्तिं शक्तिं परेण रंहसा चिक्षेप AvantiKa. 113. 7; प्रथमं हि मण्डलमखण्डशक्तिभिर्विजिगीषुभिः स्वमभितः प्रसाध्यते NavasāC. 10. 8; तद्देशम्…प्रविशता जवात् । अखण्डशक्तिना तेन बलादग्राहि थक्कनः RājTa.(Ka.) 6. 231; अखण्डशक्तेरिन्द्रस्य केन स्यात् सह संगरः YogVā. v. 13. 93; *f.* the significatory power of the unanalysed (word) कृप्तावयवशक्त्यैवाभिधानोपपत्तौ सत्यामकृप्ताखण्डशक्तिकल्पनानुपपत्तेः ĀgaPrā. 75. 6; अखण्डशक्तिमात्रेणैकार्थप्रतिपादकत्वं रूढिः RasGaṅ. 178. 9; संभवत्यक्षरार्थत्वेऽखण्डशक्तिकल्पनस्यान्याय्यत्वात् SetuBa. 270. 16.

अखण्डशक्तित्रयत्व (akhaṇḍaśaktitraya-tva) *n.* the state of possessing all the three (royal) powers प्रभुरखण्डशक्तित्रयत्वात्…यः समस्तभुवनाश्रयः